

ESTEBAN LINÉS
Barcelona

La veu i les cançons de Maria del Mar Bonet (Palma, 1947) compleixen mig segle sobre els escenaris i, com tota efemèride d'espectaculars números rodons, s'està commemorant de manera no menys espectacular. Una agenda de concerts ben plena i en els més diferents formats, actes de reconeixement com el que recordava el seu debut barceloní a l'Ovella Negra, on va assistir mitja professió a més del president Puigdemont, la publicació d'una prolífica biografia escrita per Jordi Bianciotto en estreta col·laboració amb l'artista (*Maria del Mar Bonet, intensament*, Ara Llibres) o la imminent aparició del seu àlbum "cubà" *Ultramar* són algunes de les fites d'ara mateix.

Quina és la seva prioritat número u com a artista?

Divertir-te com una boja amb el que fas, començar a gravitar, tocar una mica el cel amb les mans, i formar part d'un temps il·limitat. Que, quan acabes d'interpretar una cançó, ho facis perquè el que havies de dir ja ho has dit d'una manera tan bonica que ja és impossible dir-ho millor.

Quina creu que és la clau per la qual la seva música i la seva manera de cantar-la agradi en latituds tan diferents?

El meu respecte per la cançó i, alhora, que li dono una forma molt meua.

Com valora aquests cinquanta anys dalt dels escenaris?

Sobretot, que han passat massa de pressa, perquè quan fas una cosa que t'agrada el temps passa volant. No ho sé, sempre he sentit el plaer de cantar i d'agradar. I quan veus que agrada el que fas, aspiras a més.

En quina faceta creu que se'n surt més bé?

Com a compositora soc una mica pobra; vaig escrivint, no he fet gaires temes, tot i que vull fer un disc amb cançons noves meves a curt termini. Com que sempre he barrejat cançons meves en discos més temàtics, ara em ve de gust fer-ne un de sol de cançons meves. N'estic escrivint bastantes, i després a moltes els hauré de posar música. Però em costarà una mica perquè escrivint soc molt lenta i de vegades les deixo abandonades durant anys. Ara en tinc una amb una lletra que m'agrada molt sobre la pau que es diu *Lluna de pau*, on vinc a dir que a veure si ve la lluna plena, que és el símbol de la pau, i que a veure si despatxa d'una vegada la guerra del món; és que estem com una cabra, en el món en què vivim. Encara no hem après a respectar-nos i només creem bombes, cada vegada més terribles; cada vegada hi ha més exilis, el mar és un cementiri... per mi l'ésser humà és incomprendible. O és que l'ésser humà és violent per si mateix.

Vostè què creu?

Jo penso que si l'ésser humà ha sabut crear coses tan magnífiques com la música o les religions, i moltes tenen a veure amb la bondat, i si efectivament té una cosa que és la bondat, llavors em sembla que no sap treure'n partit. Crec que hem

"La meua prioritat és divertir-me com una boja amb el que faig, gravitar, tocar una mica el cel amb les mans i formar part d'un temps il·limitat", diu

"Soc perfeccionista però no vull la perfecció, sinó l'emoció"

Maria del Mar Bonet, cantautora

donat tanta importància a la bondat com al comerç, i això no pot ser. Però tornant al que em preguntava, jo diria que com a intèrpret és on dono el millor de mi. M'agradaria dir el mateix com a compositora, però no tinc bagatge.

Parlant de bondat, es considera una persona bondadosa?

Jo voldria ser molt bondadosa, però no sé si ho soc gaire. Conec gent que ho és, i sé que no soc com aquestes persones. Sempre tinc en-

veja d'aquesta gent... El meu pare era un ésser molt bondadós, que encara que li fes ràbia alguna cosa o així, sempre tenia bones paraules per a tothom. M'agradaria ser com ell. I coneix gent més jove que jo i que també ho és. No sé si és una cosa que es podria aprendre, però m'agradaria que a les escoles aquesta paraula estigués a sobre de les taules i sobretot respectar la persona que es té al costat.

Vostè es va formar i va desta-

car des del primer dia en un ambient professional marcadament masculí. És un mèrit?

Doncs és veritat. Ha passat en molts àmbits artístics, com en la pintura. Però ara, en l'escena musical d'aquí, hi ha moltes dones que fan música i canten, i molt bé.

Els seus primers passos també van estar enfocats a la ceràmica.

Sí, volia fer ceràmica. Quan vaig arribar a Barcelona vaig treballar durant un temps en una fàbrica al cos-

tat d'un gran ceramista com Jordi Aguadé, tot i que ja llavors cada vegada cantava més. I quan vaig haver de triar no m'ho vaig pensar gaire, entre altres coses perquè els meus pares m'animaven molt a fer-ho.

Vostè ha donat veu a cançons que formen part de la crònica generacional de molta gent, com ara *Què volen aquesta gent?*, *Mercè*, *Jim* o *L'àguila negra*. Com recorda aquells anys?

Crec que les discogràfiques i la gent amb poder de decisió optaven per un tipus de música que no tenia res a veure amb el que jo feia. En la meua opinió, en moltes editorials musicals, la gent que les portava no en sabia, de música. Sabien més de mercadotènia. En el meu cas, afortunadament, he acostumat a estar amb gent que en sabia, en sap i hi entén, de música. Haver treballat, per exemple, amb Jacques Denjean, que va fer uns arranjaments insuperables a *Mercè*, o haver-ho fet a començaments dels setanta amb Alain Milhaud com a productor, va ser un plaer. Però Milhaud creia que jo havia de ser una cantant més coneguda i cantar en més idiomes, i va arribar un mo-

ment que vam topar: jo volia gravar poemes de Bartomeu Rosselló-Pòrcel, desconegut per a ell; ell volia impregnar el seu segell de mi, però com que jo volia anar per un altre camí, vam deixar de treballar. És a dir, la trobada genial que va suposar gravar i fer *L'àguila negra*, la versió de la cançó de Barbara, no la vam tornar a tenir mai més. Però em va saber molt greu deixar Bocaccio Records i l'ombra de Milhaud.

Amb Bocaccio Records va tenir una relació molt intensa.

Vaig fer dos discos amb ells, i la veritat és que crec que amb la discogràfica d'Oriol Regàs vaig tenir un bon *feeling* que mai més no he tornat a sentir. Actualment hi ha altres *feelings* i altres funcionaments, que estan bé però són una altra història. En aquell segell tenia la seguretat que una bona cançó, ben cantada i ben promocionada, podia arribar a qualsevol lloc sense importar en quina llengua estigués cantada. I el temps m'ha donat la raó.

El català ni li ha obert ni li ha tancat portes?

A mi no, ha estat sempre el meu vehicle natural per cantar i expressar-me; el que passa és que aquí no

hem volgut o no hem sabut promocionar-nos per arribar on podíem arribar. Perquè jo personalment no arribo fins allà, no em sé promocionar. No he sabut fer-ho, en això soc més hippy.

Ha comès molts errors, en aquest mig segle de carrera? Moltíssims, per descomptat.

N'hi ha algun de confessable?

El disc que vaig gravar a l'Olympia de París, i que va aparèixer el 1975. No m'ha agradat mai, va ser un disc que es va editar sobretot de cara al mercat català perquè en aquella època tenia molta importància actuar allà. Però jo encara no tenia prou instruments per fer un bon disc en aquell marc. Quan vaig començar a cantar sabia molt bé el que volia, però no sabia com fer-ho. Sabia que volia conèixer Theodorakis, volia fer música nord-africana, però no sabia com. Encara no havia fet el camí necessari. Però el dia a dia t'ensenya molt, i tot això amb l'objectiu, esclar, de fer-ho el millor possible.

Vostè és perfeccionista, no? Sí, moltíssim, fatal. Quan vaig sen-

ELS INICIS I LA INEXPERIÈNCIA
"Quan vaig començar a cantar ja sabia molt bé el que volia, però no sabia com fer-ho"

LA LLENGUA
"Cantar en català ni m'ha obert ni tancat portes, ha estat el meu vehicle natural"

LES FACETES MUSICALS
"Com a intèrpret és on dono el millor; com a compositora em falta bagatge"

tir parlar Paco de Lucía davant d'una càmera mentre tocava, jo ja el veia perfectíssim, però ell en volia sempre més. Sempre estava més enllà, i jo trobo que això de vegades ratlla la malaltia.

A vostè li passa?

No; el que jo vull no és la perfecció, perquè sé que no hi arribaré, sinó el que busco és l'emoció, i això ho estic aconseguint molt aquests últims anys.

Abans no?

Sí, però no me n'adonava. Ara ho percebo i en gaudeixo molt més. Si tu dones emoció, la gent te la torna. És una respiració mútua. El pitjor que li pot passar a un cantant o un instrumentista és transmetre fredor, encara que ho faci molt bé. És com entrar en una església: si ho fas és perquè vols resar de veritat, perquè vols fer aquell mantra amb el màxim de màgia i espiritualitat. Quan pujo a l'escenari sempre busco aquesta màgia.

Quants capítols falten perquè digui adeu a tot això?

Sí m'ho passo tan bé, com vol que ho deixi? Falten molts capítols, encara. Algun dia ho hauré de deixar perquè em faltará la força física, però no serà per cap altra raó. ●